

I. kapitola

ZÁKLADY KAPITALISTICKÝCH MĚNOVÝCH VZTAHŮ

§ 1. Vznik kapitalistických měnových vztahů	13
§ 2. Nutnost vzájemné konvertibility kapitalistických měn	22
a) Absolutní vzájemná nekonvertibilita měn je nemožná	22
b) Devizová omezení	29
§ 3. Úloha zlata v kapitalistických platebních a měnových vztazích	38
§ 4. Úloha světových měn v kapitalistických platebních a měnových vztazích	46
§ 5. Základní typy kapitalistických měn	54

II. kapitola

MĚNOVÁ PARITA

§ 1. Základní otázka teorie měnových kursů	69
§ 2. Peníze zbožím jako peníze	71
§ 3. Nominalistická odpověď na otázku měnové parity	72
§ 4. Odpověď marxistické teorie peněz na otázku měnové parity	77
§ 5. Forma měnové parity	83
§ 6. Relativní hodnota zlata a stříbra – první činitel určující měnovou paritu	85
§ 7. Relace kovových obsahů měnových jednotek – druhý činitel určující měnovou paritu	89
a) Příčiny změn relace zlatých obsahů měn (devalvace, revalvace, znehodnocení a zhodnocení měny)	89
b) Vliv devalvace měny na změnu nominální parity měnové jednotky	92
c) Vliv znehodnocení měny na změnu reálné parity měnové jednotky	93
§ 8. Vliv platební bilance daného okamžiku na změnu kursů měn na volném trhu	98
a) Pojem platební bilance daného okamžiku (kritika teorie rovnováhy)	98
b) Hranice reálných změn měnových kursů (zlaté a intervenční body)	103
c) Vliv devizové arbitráže na pohyb devizových kursů	111
d) Význam Marxovy poučky o příčinách změn měnového kursu	115

III. kapitola

HODNOTA MĚNOVÝCH JEDNOTEK KAPITALISTICKÝCH MĚN

A. Formy projevu nominální hodnoty měnové jednotky kapitalistických měn

§ 1. Způsoby stanovení nominálního zlatého obsahu měnové jednotky	120
§ 2. Fiktivní nominální parita a de facto nominální parita	139

a) De facto nominální parita papírové volně konvertibilní měny	140
b) De facto nominální parita papírové nekonvertibilní měny	141
c) Okupační parity	147
d) Parity registrované Mezinárodním měnovým fondem	148
§ 3. Význam nominální hodnoty měnové jednotky	151
§ 4. Mezinárodní statistické srovnávání hodnotových ukazatelů	152
a) Srovnávaná měna je měnou zlatého standardu	152
b) Srovnávaná měna je papírovou volně konvertibilní měnou	153
c) Srovnávaná měna je papírovou nekonvertibilní měnou	155

B. Formy projevu reálné hodnoty měnové jednotky kapitalistických měn

§ 5. Podstata reálné hodnoty měnové jednotky	160
§ 6. Ukazatelé reálné hodnoty měnové jednotky	168
a) „Cena“ zlata jako ukazatel reálné hodnoty měnové jednotky	168
b) Měnový kurs jako ukazatel reálné hodnoty měnové jednotky	172
c) Kupní síla jako ukazatel reálné hodnoty měnové jednotky	178
§ 7. Velikost reálné hodnoty měnové jednotky	184
a) Velikost reálné hodnoty měnové jednotky při zlatém standardu	185
b) Velikost reálné hodnoty měnové jednotky papírové volně konvertibilní měny	187
c) Velikost reálné hodnoty měnové jednotky papírové nekonvertibilní měny	193

IV. kapitola

ZNEHODNOCOVÁNÍ KAPITALISTICKÝCH MĚN

A. Příčiny znehodnocování měn při ryze metalickém peněžním oběhu

§ 1. Opotřebování mincí	207
§ 2. Zhoršování mincí	208

B. Příčiny znehodnocování kapitalistických měn při papírovém peněžním oběhu

§ 3. Pokles důvěry k měně jako příčina znehodnocení kapitalistické měny	212
§ 4. Inflace	218
§ 5. Hospodářské krize jako příčina znehodnocování kapitalistických měn	230
a) Peněžní krize	231
b) Krize platební bilance	245
§ 6. Nesprávnost představy o „rovnovážné funkci“ měnových kursů v kapitalistické světové soustavě	258
Exkurs: Prostředky regulace platební bilance kapitalistických zemí	264

V. kapitola

VZTAH MĚNOVÝCH KURSŮ, „CENY“ ZLATA A CENOVÝCH HLADIN V KAPITALISTICKÉ SVĚTOVÉ SOUSTAVĚ

A. Vztah měnových kursů a „ceny“ zlata

§ 1. Obecná zákonitost tvorby „ceny“ zlata v národních měnách	269
§ 2. Zákonitost tvorby „ceny“ zlata při zlatém standardu	271
§ 3. Zákonitost tvorby „ceny“ zlata v papírové měně	274
§ 4. Zvláštnosti tvorby „ceny“ zlata na trzích zlata po druhé světové válce	289

B. Vztah měnových kursů a cenových hladin

§ 5. Základní teze a možnost statistické prokazatelnosti teorie „parity kupních sil“	304
§ 6. Fakta proti teorii „parity kupních sil“	309
§ 7. Spojitost pohybu měnových kursů a pohybu kupních sil kapitalistických měn	334

C. Vztah „ceny“ zlata a cenových hladin

§ 8. Vztah „ceny“ zlata a cenových hladin v období zlatého standardu	350
§ 9. Vztah „ceny“ zlata a cenových hladin v období papírových měn	356
§ 10. Důsledky zákonitosti ve vývoji vzájemného vztahu „ceny“ zlata a cenových hladin pro kapitalistickou ekonomiku	375
§ 11. Funkce zlata jako míry hodnot v kapitalistické světové soustavě	379

VI. kapitola

SOUČASNÝ STAV MĚNOVÝCH VZTAHŮ KAPITALISTICKÉ SVĚTOVÉ SOUSTAVY

§ 1. Systém standardu dolarové devizy	387
a) Základní idea kapitalistických zemí o uspořádání měnových vztahů po druhé světové válce	387
b) Keynesův plán Mezinárodní clearingové unie	393
c) Projekt mezinárodního měnového systému podle Dohody o Mezinárodním měnovém fondu	397
d) Odlišnost standardu dolarové devizy od standardu zlaté devizy	404
§ 2. Otázka devalvace dolaru	411
a) Monopolní postavení dolaru jako světové měny a jeho labilita	411
b) Úloha dolarové nominální „ceny“ zlata	423
c) Možnost devalvace dolaru	432
§ 3. Pravděpodobný hlavní směr vývoje kapitalistických měnových vztahů	440

PŘÍLOHY

Seznam literatury	442
Prameny, poznámky a vysvětlivky k tabulkám	449
Věcný rejstřík	478